

จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ

จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ถูกต้องชอบธรรม

การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องอาศัยความอุปถัมภ์ค้ำจุน ความมั่นคง สุขอนามัย การเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความโอบอ้อมอารี เข้าอกเข้าใจ การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ความคิดเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันในสังคมให้ทุกคนอยู่รอดได้

แต่ปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมเป็นสังคมใหม่ กระแสการเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้มีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมธุรกิจที่ต้องการความอยู่รอด จึงมีส่วนของการที่จะละเลย ขาดการตระหนักเรื่องคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรม จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ป่วย ญาติ สังคมโดยส่วนรวม และภาพพจน์ต่อวงการวิชาชีพ

จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ

จริยธรรมมีที่มาจาก

1. บรรทัดฐานของสังคม
2. กระบวนการหล่อหลอมทางสังคม จารีตประเพณี วัฒนธรรม ปรัชญาทางศาสนา
3. สถาบันทางสังคม
4. วัฒนธรรม

จรรยาบรรณวิชาชีพ ต้องสอดคล้องหลักการ

1. ความดี ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ
2. ความเป็นวิชาชีพ
3. คุณภาพของบริการ
4. มีความเชื่อมั่น

จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ

หลักการของจรรยาบรรณวิชาชีพ

1. ความรักความศรัทธาในอาชีพ
2. ความซื่อสัตย์สุจริต
3. การให้ความเคารพต่อกฎระเบียบข้อบังคับหรือจรรยาบรรณในอาชีพ
4. ยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมวิชาชีพ
5. การรวมกลุ่มเพื่อสร้างความมั่นคงในวิชาชีพ

คุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์

- มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (จบหลักสูตรการศึกษาจากสถาบันที่มีคุณภาพและที่ได้มาตรฐาน)
- มีทักษะที่เหมาะสมในการประกอบวิชาชีพ (ผ่านการฝึกปฏิบัติที่มากพอ ครอบคลุมอาการและโรคที่สำคัญ)
- มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพ
- มีคุณธรรม มโนธรรม และจริยธรรม ในการประกอบวิชาชีพ
- มีบุคลิกภาพการแสดงออกที่เหมาะสม น่าเชื่อถือ น่าไว้วางใจ
- มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้รับบริการ ผู้ป่วย ผู้ร่วมวิชาชีพ และบุคคลอื่น
- มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการประกอบวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง

ความคาดหวังแพทย์จากสังคม

- สามารถดูแล ช่วยเหลือปัญหาสุขภาพ ของผู้ป่วย ประชาชน ได้ทุก ๆ ด้าน
- ให้บริการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา ที่ดี มีคุณภาพ และราคายุติธรรม
- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางด้านวิชาชีพ และ ส่วนตัว
- เป็นที่พึ่ง ที่ปรึกษา ปัญหาสุขภาพ และชีวิต

ปัญหาจริยธรรมของวิชาชีพแพทย์

- เขียนใบรับรองแพทย์เท็จ เพื่อให้ผู้ประกันตนและแพทย์ ได้รับประโยชน์
- คิดค่าบริการรักษาสูงเกินจริง
- สร้างกระแสเพื่อให้บริการโดยไม่จำเป็น (ให้ส่งตรวจในห้องปฏิบัติการ ตรวจด้วยเครื่องทางการแพทย์แบบที่มีราคาแพง)
- สร้างหลักฐาน ปลอมแปลงเอกสาร เพื่ออ้างสิทธิ
- ไม่รอบคอบในการดูแลรักษา (ผ่าตัดผิดพลาด ให้ยาผิดพลาด วินิจฉัยผิดพลาด ฯลฯ)
- ให้บริการที่ไม่มีคุณภาพ คุณภาพมาตรฐานต่ำ จนทำให้เกิดการเจ็บป่วย แทรกซ้อนตามมา
- ความประพฤติไม่สุภาพ กริยาหยาบคาย
- ความประพฤติไม่เหมาะสม (ด้านพฤติกรรมทางเพศ การเสพสารเสพติด การก้าวร้าว)

Professionalism ความเป็นมืออาชีพ

ผู้ประกอบการวิชาชีพควรมีลักษณะของความเป็นมืออาชีพ *Professionalism* คือ

1. มีความรู้ความเชี่ยวชาญ (**knowledge**)
2. มีทักษะสอดคล้องตามมาตรฐานของวิชาชีพ(**skills**)
3. มีเจตคติที่ดี (**attitudes**)
4. มีบุคลิกภาพการแสดงออกที่เหมาะสม (**behaviors**) ที่ผู้ป่วยและชุมชนคาดหวังจากแพทย์ เมื่อทำเวชปฏิบัติ และเรื่องอื่น ๆ
  - การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อคงสมรรถนะของแพทย์
  - ความซื่อตรงในวิชาชีพ
  - การมุ่งผลเพื่อผู้อื่น
  - ความเห็นอกเห็นใจ/ความนับถือผู้อื่น
  - ความปลอดภัยของผู้ป่วย

ความรู้ความเชี่ยวชาญ (knowledge)

1. จบการศึกษาในหลักสูตรที่คณะกรรมการวิชาชีพให้การรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
2. ความรู้ด้านการสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ระบาดวิทยา และเวชกรรมป้องกัน
3. ความรู้ด้านการศึกษา ค้นคว้า วิจัย
4. ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทักษะสอดคล้องตามมาตรฐานของวิชาชีพ (skills)

๑) ทักษะในการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีน

ก. การตรวจ การวินิจฉัย วิเคราะห์ การกำหนดวิธีการรักษา การออกตำรับยา การกำหนดตัวยา การให้คำแนะนำ การติดตามผลการรักษา

ข. การรักษาด้วยการฝังเข็ม

ค. การรักษาด้วยการนวดทุยหนา

๒) ทักษะปฏิสัมพันธ์ และการสื่อสาร (*Interpersonal and Communication Skills*)

ก. การวิเคราะห์ เผยแพร่ สื่อสาร ให้ข้อมูลการแพทย์

ข. การสื่อสารทางสังคม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การเป็นที่ปรึกษา การทำงานร่วมกับบุคลากรและภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน

ค. การสื่อสารสาธารณะ

๓) ทักษะความเป็นมืออาชีพ

ก. การดำเนินงานเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจตามบริบทของชุมชนและสังคม

ข. พฤตินิสัย มีความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ และมีวินัยในตนเอง การแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ค. จริยธรรมการแพทย์ การหลีกเลี่ยงการรับผลประโยชน์ส่วนตัวในทุกกรณี

- การนับถือให้เกียรติ สิทธิและรับฟังความเห็นของบุคลากรสุขภาพและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- การขอความยินยอมจากผู้ป่วยในการดูแลรักษาและหัตถการ ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่อยู่ในภาวะตัดสินใจได้ ให้มีผู้สามารถตัดสินใจแทนผู้ป่วยได้ ตามเงื่อนไขทางกฎหมาย
- การรักษาความลับและการเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วย ตามหลักจริยธรรมทางการแพทย์
- การประเมินขีดความสามารถ และยอมรับข้อผิดพลาดทางเวชปฏิบัติของตนเอง

- ง. การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- การค้นคว้าความรู้ และประเมินความน่าเชื่อถือได้ด้วยตนเอง
  - การประยุกต์ความรู้ที่ค้นคว้ากับปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม
  - การวิเคราะห์และวิจารณ์บทความทางวิชาการ
  - การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ
  - การใช้ **electronic databases** และ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้
  - การถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่น เช่น แพทย์ บุคลากรสุขภาพ เครือข่าย องค์กรและหน่วยงานต่างๆ

๔) การปฏิบัติงานให้เข้ากับระบบ

- ความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพและการสาธารณสุขในระดับพื้นที่ ระดับเขตสุขภาพ
- ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันสุขภาพและการประกันคุณภาพ ทั้งในระบบสุขภาพและระบบที่เกี่ยวข้อง
- ความรู้ด้านกฎหมายทางการแพทย์ พ.ร.บ. และ กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕) การพัฒนาตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

ทักษะการดำเนินงานวิจัย โดยคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยในคน

ทักษะการเป็นผู้นำและการทำงานเป็นทีม

การทำงานแบบทีมสหวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมในองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การบูรณาการงาน การผสมผสานงาน โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตที่สอดคล้องตาม

สภาพสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของชุมชนและสังคม

การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่และการคำนึงถึงทุนทางสังคมอย่าง

สมเหตุสมผล

การบริหารจัดการเชิงระบบ การบริหารจัดการสถานการณ์ทั้งในภาวะปกติและ

ภาวะวิกฤติได้อย่างเหมาะสม